

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/224/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6110222125
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6110222125.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodujúci v senáte v zložení JUDr. Mária Podhorová predsedníčka senátu, JUDr. Peter Priehoda, Mgr. Ema Novodomcová, členovia senátu v právnej veci navrhovateľa KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441 adresa na doručenie KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, Agentúra pre maklérov Rajska 15/A, 815 20 Bratislava proti odporkyni I. L. T., nar. XX.X.XXXX, bytom L. XX, XXX XX, štátna príslušnosť SR, o zaplatenie 219,05 Eur s prísl., o odvolaní odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 15.2.2012 č.k. 16C/1/2011-112 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu m e n í tak, že návrh zamietá.

Navrhovateľ je povinný nahradiť odporkyni trovy konania vo výške 33,- Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd vyhovel návrhu navrhovateľa a odporkyňu zaviazal na zaplatenie sumy 200,41 Eur s 9% ročným úrokom z omeškania od 3.09.2010 do zaplatenia, konanie o 18,64 Eur zastavil. O náhrade trov konania rozhodol tak, že o nej bude rozhodnuté po právoplatnosti vo veci samej. Prvostupňový súd v odôvodnení uviedol, že účastníci uzavreli zmluvu o sprostredkovaní zo dňa 05.10.1991 neoddeliteľnou súčasťou ktorej bola príloha provízií a provízií za riadenie upravujúca výšku, formu a spôsob vyplácania provízií. Na základe uvedenej zmluvy odporkyňa ako sprostredkovateľka sa zaviazala vykonávať pre navrhovateľa sprostredkovateľskú činnosť v oblasti poistenia. Súd zistil, že odporkyňa na základe sprostredkovateľskej zmluvy sprostredkovala uzavretie poistnej zmluvy č. návrhu XXXXXXXXXXXX s ročným poistným 8.460,- Sk, na základe čoho jej bola vyplatená provízia vo výške 78% t.j. 219,05 Eur. Provízia jej bola vyplatená dňa 15. 08. 2006 za obdobie od 28.09.2006 do 15.09.2007. Súd ďalej zistil, že klient na uvedenej poistnej zmluve v mesiaci apríl 2008 zmenil výšku splátok z 23,40 Eur mesačne, (tie platil od 14.09.2006 do 15.04.2008) na 3,95 Eur mesačne, nakoľko z 3 poistných rizík ostalo jedno poistené riziko. Ročné poistné pri splátkach 3,95 Eur predstavovalo sumu 47,07 Eur, z ktorého navrhovateľ v zmysle čl. 3.2 sprostredkovateľskej zmluvy dôvodne stanovil výšku produkčného poistného po odpočítaní poistného za zvýšené riziko na sumu 23,899 Eur, z čoho provízia 78% predstavovala sumu 18,64 Eur. Navrhovateľ preto požadoval vrátenie zvyšnej provízie z titulu bezdôvodného obohatenia vo výške 200,41 Eur, výzva bola odporkyni doručená dňa 29.07.2010, v zostávajúcej časti 18,64 Eur zoberal navrhovateľ žalobu späť. V zostávajúcej časti 200,41 Eur považoval súd nárok za dôvodný. Okrem tohto nároku priznal navrhovateľovi aj úrok z omeškania od 3. 09. 2010 do zaplatenia vo výške 9% zo sumy 200,41 Eur v súlade s § 517 ods. 2 O.z. v spojení s § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.

Proti rozsudku okresného súdu podala v zákonom stanovenej lehote odporkyňa odvolanie. Podľa odôvodnenia odvolania celé rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a skutkový stav je úplne prekrútený, nerieši podstatu veci. V celom rozhodnutí sa hovorí o zmluve z roku 2008, ktorá je fiktívna a ktorá neexistuje, ktorú odporkyňa neuzatvárala a nebola ani priložená do spisu. Rozhodnutie je „nesprávne, prekrútené, vykonštruované a mimo obliga“. Ona platne uzavrela s klientom T. W. zmluvu dňa 14. 08. 2006, konkrétne poistnú zmluvu pre venové poistenie - produkt V 1 poistník W. T., číslo poistnej zmluvy XXXXXXXXXXXX so začiatkom poistenia 15.8.2006. Uzatvorená bola na životné a neživotné poistenie vo výške mesačne 705,- Sk (23,40 Eur). Navrhovateľ požaduje vrátenie provízie pred 5 - tich rokov, hoci na to v zmysle obojstranne podpísanej sprostredkovateľskej zmluvy zo dňa 13. 10. 2004 čl. 3.4. nemá nárok. Klient platil mesačné poistné vo výške 23,40 Eur až do roku 2008, teda takmer 2 roky, čím boli naplnené všetky podmienky preto, aby nemusela vracať províziu zo dňa 28.9.2006. Poistovňa zmenila klientovi zmluvu v roku 2008 po 20 - tich mesiacoch bez jej vedomia a upovedomenia. Súd neposudzoval zmluvu, ktorú s klientom uzatvorila ona, ale zmluvu z roku 2008, takže celé rozhodnutie je úplne od veci.

Písomné vyjadrenie zo strany navrhovateľa k odvolaniu odporkyne doložené nebolo.

Krajský súd, ako súd odvolací preskúmal vec v medziach daných ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a po opakovaní dokazovania podľa § 213 ods. 3 O.s.p. rozsudok prvostupňového súdu s poukazom na ust. § 220 O.s.p. zmenil.

Navrhovateľ si voči odporkyňi uplatnil zaplatenie sumy 219,05 Eur spolu s úrokom z omeškania 9% ročne z dlžnej sumy od 03. 09. 2010 do zaplatenia, po čiastočnom späťvzati v časti 18,64 Eur si uplatnil zaplatenie sumy 200,41 Eur s prísl. z titulu bezdôvodného obohatenia. Opodstatnenosť nároku odôvodňoval zmluvou o sprostredkovaní uzavretou medzi navrhovateľom a odporkyňou dňa 05. 10. 1999 (nová verzia zo dňa 13.10.2004) s poukazom na čl. 3 bod 3.1., 3.3., 3.4. a čl. 4 bod 4.9. zmluvy o sprostredkovaní. V návrhu uviedol, že na základe vykonanej kontroly údajov bolo zistené, že poistné zmluvy uzatvorené prostredníctvom odporkyne s tretími osobami zanikli najmä z dôvodu, že splátky poistného neboli zo strany klientov uhradené podľa predpisu poistného. Pretože zo strany sprostredkovateľa nedošlo k úhrade storno-provízie, vznikol navrhovateľovi nárok na uplatnenie storno-provízie (vrátenie provízií) voči odporcovi. Pretože podľa zmluvy bola odporkyňa povinná vrátiť províziu resp. časť z nich v prípade vyplatenia, ak z dôvodu zrušenia poistenia na ne nevznikol nárok najneskôr do mesiaca od doručenia výzvy, žiadosť bola doručená odporkyňi dňa 02. 08. 2010, na túto nereagovala a preto uplatňuje aj úrok z omeškania s platením storna-provízií v zmysle § 517 ods. 2 Obč. zák.

Z predložených písomných dôkazov bolo zistené, že medzi navrhovateľom a odporkyňou bola uzatvorená sprostredkovateľská zmluva, na základe ktorej bola odporkyňa externým sprostredkovateľom, ktorá v zmysle zmluvy sprostredkovala v mene poisťovne a na účet poisťovne poistné zmluvy s právnickými a fyzickými osobami.

V zmysle uvedenej zmluvy čl. 3 bod 1 sprostredkovateľa riadi metodický OVP (okresný vedúci predaja, ako vyplýva z čl. II. bod 8).

Podľa čl. 3 bod 3 zmluvy poisťovňa vykoná kontrolu vecnej správnosti odovzdaných sprostredkovaných návrhov poistných zmlúv sprostredkovateľa najneskôr do 5 dní od ich prevzatia. Pri zistení nedostatkov v uzavretých poistných zmluvách bude ich poisťovňa priebežne vracať sprostredkovateľovi spolu s vyznačením nedostatku, prípadne s požiadavkou na ďalšie nevyhnutné podklady, s pevne určeným termínom na odstránenie všetkých nedostatkov.

Podľa čl. 3 bod 4 poisťovňa bude sprostredkovateľa včas informovať o prípadných zmenách a úpravách v sadzobníkoch jednotlivých druhov poistení písomnou formou, pri zásadných zmenách tiež zabezpečí jeho vyšškolenie.

Podľa čl. 4 bod 9 zmluvy zo dňa 05. 10. 1999 zmluva je vyhotovená v dvoch rovnopisoch, z ktorých po jednej obdrží každá zo zmluvných strán.

Podľa dodatku k sprostredkovateľskej zmluve zo dňa 05. 10. 1999 uzatvoreného dňa 05. 10. 1999 bodu 3 ods. 1 provízia bude sprostredkovateľovi vyplatená takto: v neživotnom poistení po inkase každej dojednanej splátky, v životnom poistení a individuálnom úrazovom poistení po zaplatení prvej splátky vypočítanej z ročného produkčného poistného, pri poisteniach s jednorázovým platením po inkase z celého produkčného poistného.

Podľa bodu 4 dodatku pri predčasnom ukončení poistenia vykoná stornoprovízie, na výplatu ktorej nevznikol sprostredkovateľovi nárok a o túto čiastku mu zníži splatnú províziu v nasledujúcom mesiaci. Celá provízia sa odúčtováva v týchto prípadoch: v životnom poistení v prípade výpovede do jedného roka, v životnom a neživotnom poistení v prípade storna pre nezaplatenie poistného za prvý rok poistenia, v životnom a neživotnom poistení pri storne z dôvodu výpovede do dvoch mesiacov.

Podľa sprostredkovateľskej zmluvy uzavretej dňa 13.10.2004 s navrhovateľom a odporkyňou ako externou sprostredkovateľkou podľa § 774 a nasl. Obč. zák. čl. 3 bod 3.1 za činnosť, ktorá je predmetom tejto zmluvy má sprostredkovateľ nárok na províziu. Výška provízie a druhy poistení, na ktorých dojednávania je sprostredkovateľ oprávnený, je uvedený v prílohách, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť tejto zmluvy. Províziu bude poisťovňa mesačne poukazovať na účet sprostredkovateľa do 15. dňa v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, kedy bolo poistné zaplatené a platba poistného spracovaná.

Podľa čl. 3 bod 3.2. základom pre výpočet výšky provízie za dojednanie poistenia je pri bežne platených poisteniach ročné poistné, pri jednorázovo zaplatených poisteniach jednorázové poistné. Produkčným poistným je celkové ročné poistné po pripočítaní prirážok a odpočítaní zliav. Výška provízie je určená percentuálnou sadzbou podľa jednotlivých produktov zo základu pre jej výpočet.

Podľa čl. 3 bod 3.3 provízia bude sprostredkovateľovi vyplatená takto: ziskateľská provízia sa vypláca v životnom poistení a v individuálnom úrazovom poistení z celého produkčného poistného po zaplatení prvej splátky, v neživotnom poistení a v povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla po inkase každej dojednanej splátky.

Podľa čl. 3 bod 3.4. pri predčasnom ukončení poistenia poisťovňa vykoná storno provízie, na výplatu ktorej nevznikol sprostredkovateľovi nárok a o túto čiastku mu zníži splatnú províziu v nasledujúcom mesiaci. Celá provízia sa odúčtováva v týchto prípadoch: v životnom poistení v prípade výpovede do 1 roka, v neživotnom poistení v prípade storna pre nezaplatenie prvého poistného, v životnom a neživotnom poistení pri storne z dôvodu výpovede do dvoch mesiacov. V životnom poistení sa v prípade výpovede zmluvy v druhom roku odúčtováva 50% provízie.

Z upomienky (č.l. 17 spisu) zo dňa 23. 07. 2010 doručenej navrhovateľom odporkyni sa zisťuje, že navrhovateľ upozorňuje odporkyňu, že neuhradila nárok na vrátenie provízií v celkovej výške vyplývajúcej z provízneho listu, ktorý zasiela v prílohe na sumu 219,05 Eur.

Z priloženej prílohy sa zisťuje, že táto sa týka výpisu provízií za ziskateľa za obdobie od 09 .01. 2010 do 09. 01.2010 od L. T. (odporkyňa), konkrétne ide o číslo zmluvy XXXXXXXXXXX, kde poisteným bol W. T., Q. Q. X, ročné poistné 47,40 Eur, z toho provízia 219,05 Eur, provízia vyplatená dňa 28. 09. 2006 za obdobie od 15. 08. 2006 do 15. 08. 2007 (z toho život: 172,44 Eur, neživot bez MRPL 46,41 Eur, spolu za ziskateľa 219,05 Eur). Z vyjadrenia k odporu navrhovateľa (č.l. 62 spisu) je zistené, že navrhovateľ vysvetľuje, že autorizované storno na predmetnej poistnej zmluve bolo uskutočnené v roku 2008 (v roku 2008 bola zaúčtovaná zmena), čo znamená, že k premlčaniu, (pretože odporkyňa v odpore vzniesla námietku premlčania) nedošlo. Storno provízie, z ktorých vychádzali, boli na deň 09. 01. 2010, ktorý dátum používa provízne oddelenie iba 1 deň v roku kvôli prehľadu, nejde o žiadny podvod, ale o korektné storno na spomenutej poistnej zmluve. Vysvetľuje, že klient zmenil na predmetnej poistnej

zmluve výšku splátok z 23,40 Eur mesačne na 3,95 Eur mesačne. Poistná zmluva je stále živá a zo strany klienta platená, k stornu došlo z dôvodu zmeny platenia, pôvodne vyplatená provízia sa značne znížila. Odporkyňa bola zaradená v schéme, ktorá nemala nárok na výplatu následných provízií. Nakoľko je provízia viazaná na splátku poistného a táto bola značne znížená, samozrejme sa znížila aj provízia.

Z návrhu poistnej zmluvy pre venové poistenie (č.l. 76 a nasl. spisu) je zistené, že odporkyňa v mene navrhovateľa uzatvorila s klientom T. W. poistnú zmluvu, pričom poistila dieťa P. W., šlo o tzv. venové poistenie so začiatkom poistenia 15. 08. 2006, kde boli dohodnuté druhy poistenia venové životné poistenie v poistnej sume 150 000,- Sk, mesačné poistné 555,- Sk, úrazové poistenie trvalé následky úrazu na 300 000,- Sk, s mesačným poistným 60,- Sk... liečenie úrazu v sume 100 000,- Sk s mesačným poistným 90,- Sk spolu mesačné poistné 705,- Sk. Prvá splátka 705,- Sk bola zaplatená v hotovosti. Zo spisu (výpis e mailovej komunikácie, výpis z inkasného účtu poistnej zmluvy) je zistené, že klient platil dojednané mesačné poistné vo výške 755,- Sk t.j. 23,40 Eur od 15. 08. 2006 do apríla 2008, kedy bol zmenený predpis zo sumy 23,40 Eur mesačne na 3,95 Eur mesačne na žiadosť klienta a to tak, že poistné bolo zmenené zo sumy 23,40 Eur na sumu 3,95 Eur spätne od začiatku.

Splnomocnený zástupca navrhovateľa na pojednávaní pred odvolacím súdom vysvetlil, že nárok vyplýva zo zmluvy zo dňa 13. 10. 2004, konkrétne čl. 3 bod 2, kedy provízia sa platila (sprostredkovateľovi - odporkyni) hneď za celé produkčné obdobie to znamená za obdobie 1 roka a to z čiastky, akú klient zaplatí za obdobie 1 roka. Odporkyni z tohto dôvodu bola vyplatená suma 219,05 Eur dňa 28. 09. 2006 ako vyplýva aj z výpisu založeného na č.l. 18 spisu.

V zmysle uvedeného je teda nesporne preukázané, že odporkyňa ako sprostredkovateľka uzavrela v mene navrhovateľa s klientom T. W. zmluvu o poistení, okrem iného jej súčasťou bolo aj životné poistenie tzv. venové, na základe ktorého klient 20 mesiacov platil dohodnuté mesačné splátky po 23,40 Eur od 15. 08. 2006 do apríla 2008. V zmysle sprostredkovateľskej zmluvy zo dňa 14. 08. 2006 navrhovateľ vyplatil odporkyni províziu z produkčného (celkového ročného) poistného dňa 28. 09. 2006 tak, ako to vyplývalo z čl. 3 bod 3.2. a 3.3. zmluvy o sprostredkovaní.

Pokiaľ si navrhovateľ uplatnil vrátenie celej takto vyplatenej provízie z dôvodu, že klient spätne zmenil výšku pôvodne dohodnutej mesačnej splátky (a tým aj produkčného poistného) vzhľadom na skutočnosť, že k tomu došlo až po 20 mesiacoch, nebola naplnená podmienka čl. 3 bodu 3.4, podľa ktorého celá provízia sa odúčtováva v prípadoch životného poistenia v prípade výpovede do 1 roka. Nárok uplatnený navrhovateľom z tohto dôvodu odvolací súd posúdil ako bezzákladný, ktorý nemá oporu v zmluve o sprostredkovaní a to ani v prvej zmluve z roku 1999 a ani v zmluve zo dňa 13. 10. 2004 označenej ako „nová verzia zmluvy“. Za takejto situácie je nadbytočné posudzovať námietku premlčania vznesenú odporkyňou, pretože navrhovateľ nepreukázal dôvodnosť uplatneného nároku (pre komplexnosť odvolací súd dodáva, že navrhovateľ sa o tvrdenom bezdôvodnom obohatení dozvedel v apríli 2008, žaloba bola podaná 25. 10. 2010, teda po uplynutí zročnej premlčacej doby).

Vzhľadom na uvedené odvolací súd zmenil rozsudok prvostupňového súdu, keď bez konkrétneho odôvodnenia uložil odporkyni povinnosť vrátiť navrhovateľovi vyplatenú províziu. Aj keď je správny záver prvostupňového súdu v tom, že navrhovateľ v zmysle čl. 3.2. sprostredkovateľskej zmluvy dôvodne (avšak následne po 20 mesiacoch) stanovil výšku produkčného poistného na sumu 23 099,- Eur z čoho provízia predstavovala 78% t.j. sumu 18,64 Eur, z toho však nevyplýva povinnosť sprostredkovateľa vrátiť províziu z dodatočne zníženého ročného poistného a to čo aj spätne, pretože k tejto zmene zo strany poistníka došlo až po uplynutí doby 1 roka, kedy by bol mal navrhovateľ v zmysle sprostredkovateľskej zmluvy čl. 3 nárok na vrátenie zaplatenej provízie. Podmienky v zmluve o sprostredkovaní však nenastali a preto bolo potrebné návrh navrhovateľa ako bezdôvodný zamietnuť.

Z uvedených dôvodov odvolací súd s poukazom na ust. § 220 O.s.p. rozsudok okresného súdu zmenil a návrh zamietol.

Podľa § 224 ods. 2 O.s.p. odvolací súd rozhodol o trovách konania tak, že úspešnej odporkyni priznal náhradu trov konania, ktoré pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku za odpor vo výške 16,50 Eur, ako aj z vyrúbeného súdneho poplatku za podané odvolanie vo výške rovnako 16,50 Eur, spolu 33,- Eur.

Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním senátu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.